

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

4205.

Врз основа на член 88 став 1 алинеја б) и став 3 и член 184, точка љ) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010, 135/2011 и 13/2013), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по барањето број 08-1870/1 од 31.10.2013 година на Македонска берза АД Скопје за добивање на согласност на Одлуката за измени и дополнувања на Правилата за тргување на Македонска берза АД Скопје, на седницата одржана на ден 30.11.2013 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. СЕ ДАВА СОГЛАСНОСТ на Одлуката за измени и дополнувања на Правилата за тргување на Македонска берза АД Скопје број 02-1857/1 од 30.10.2013 година, доставена до Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на ден 31.10.2013 година.

2. СЕ ЗАДОЛЖУВА Македонска берза АД Скопје во рок од 15 календарски дена од денот на приемот на ова Решение да ги изврши следните измени:

- Во Анекс 1 точка 2 потточка 2.1 во ставот 7 да се избришат зборовите “став 5” и да се заменат со зборовите “став 4”.

- во новата реченица која се додава во Анекс 1 точка 3 потточка 3.2. на крајот од став 3, а која гласи: „Доколку членката на Берзата има системски блок налози за купување или продавање под истоветни услови од најмалку две лица, важат правилата за користење на групна сметка.“, зборовите “системски блок налози” да се заменат со зборовите “налози за системска блок трансакција и истата да се издвои во посебен став 4 и да се изврши соодветна пренумерација на останатите ставови.

3. СЕ ЗАДОЛЖУВА Македонска берза АД Скопје, по постапувањето од точката 2 од Решението, да достави до Комисијата за хартии од вредност на РМ пречистен текст на Правилата за тргување на Македонска берза АД Скопје.

4. Ова решение влегува во сила со денот на негово донесување и истото ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. УП1 08-142
30 ноември 2013 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
м-р **Елизабета Чингаровска**, с.р.

4206.

Врз основа на член 46 и член 184 точка љ) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ број 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010, 135/2011 и 13/2013), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по барањето број 01-5636/2 од 4.11.2013 година на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје за добивање на согласност на Одлуката за измени и дополнувања на Правилата за работа на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје, на седницата одржана на ден 30.11.2013 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. СЕ ДАВА СОГЛАСНОСТ на Одлуката за измени и дополнувања на Правилата за работа на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје број 01-5636/1 од 29.10.2013 година, донесена на седницата на Одборот на директори на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје одржана на ден 29.10.2013 година.

2. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето и ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. УП1 08-143
30 ноември 2013 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
м-р **Елизабета Чингаровска**, с.р.

4207.

Врз основа на член 190 став 1 и член 193 став 4 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ број 95/05, 25/07, 7/08, 57/10, 135/11 и 13/13), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на седницата одржана на 30.11.2013 година донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА ВРШЕЊЕ КОНТРОЛА НА ОВЛАСТЕНИТЕ УЧЕСНИЦИ НА ПАЗАРОТ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

I. Општи одредби

Член 1

Со овој Правилник се пропишуваат начинот и постапката на вршење контрола на работењето на овластените учесници на пазарот на хартии од вредност и подетално се уредуваат надлежностите и постапките на овластените лица од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија (во понатамошниот текст Комисијата), заради примената на Законот за хартии од вредност, правилниците донесени врз основа на овој Закон и правилата на саморегулирачките организации (берзи и депозитари).

Член 2

Овластен учесник на пазарот на хартии од вредност е секое физичко или правно лице вклучено во работењето на пазарот на хартии од вредност, кое има добиено соодветна дозвола од Комисијата, вклучувајќи депозитари, берзи, банки, брокерски куќи, брокери и инвестициони советници.

II. Овластени лица за вршење на контрола

Член 3

Овластени лица според овој Правилник се лица вработени во Комисијата, кои врз основа на решение за овластување од Претседателот вршат контрола на овла-

тентите учесници од пазарот на хартии од вредност и во извршувањето на работните задачи се задолжени за прибирање, контрола и анализа на извештаите, податоците и друга документација, што овластените учесници на пазарот на хартии од вредност се должни да ги доставуваат до Комисијата согласно законските и подзаконските акти.

III. Предмет на контрола

Член 4

Комисијата во рамките на своите контролни активности ги проверува законитоста во работењето на овластените учесници на пазарот за хартии од вредност, заради примената на Законот за хартии од вредност, правилниците донесени врз основа на Законот за хартии од вредност и правилата на саморегулирачките организации, преку контрола на:

- документацијата потребна за реализација на берзанска трансакција (договор помеѓу овластениот учесник и клиентот продавач/купувач на хартии од вредност за вршење на услуги, налог за купување/продавање на хартии од вредност, овластување за извршување на резервација на сметката на клиентот за хартиите од вредност кои се евидентирани во Централниот депозитар за хартии од вредност, уплатата/исплатата на паричните средства во врска со купопродажбата на хартиите од вредност, полномошна и друга документација која е во врска со преносот на хартиите од вредност, доставата на извештајот за склучување и порамнување на трансакциите до клиентот;

- водењето на книгата на налози;
- придржување кон налозите на клиентите и овластените учесници;
- водењето на парични средства на посебна сметка на клиентите (таканаречена "клиентска сметка");
- одржување на износот, структурата, начинот на пресметка и одржувањето на сопствените средствата, со кои треба да располага во континуитет и кои треба да бидат во износ на основната главнина при основање на овластено правно лице;
- статусни промени;
- зголемување, намалување и промени во сопственоста на основната главнина;
- придржување кон правилата на берзанското работење и брокерската етика;
- контрола на актите на овластениот учесник;
- кадровските, техничките и организационите услови за работа на овластениот учесник;
- исполнување на обврските за известување на овластениот учесник спрема Комисијата;
- усогласување на актите на друштвата со законската регулатива;
- контрола на регистрацијата во трговскиот регистар и внесените промени во истата;
- контрола на системот на управување на овластените учесници;

- контрола на исполнувањето на финансиските обврски спрема Комисијата;
- исполнување на обврските за усогласување со Законот за спречување перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање тероризам;
- извештаи и информации за деловни активности на овластените учесници;
- извештај за ревизија и дополнителни информации за извршена ревизија на брокерската куќа и банката и
- други документи кои можат да бидат предмет на контролата.

IV. Видови на контрола

Член 5

- (1) Комисијата може да врши редовна и вонредна контрола.
- (2) Според начинот на извршување, контролата може да биде посредна и непосредна.
- (3) Според подрачјето и опфатот, контролата на овластените учесници може да биде целосна и делумна.

IV.1. Посредна контрола

Член 6

- (1) Посредната контрола претставува континуирано следење и проверка на податоците од извештаите, известувањата, деловните евиденции и другите документи кои овластените учесници се должни да ги доставуваат до Комисијата согласно со постојните прописи, како и документи и известувања и објави од други субјекти, кои се поврзани со овластените учесници при работењето со хартии од вредност.
- (2) Со посредната контрола се врши увид и анализа на финансиските известувања, извештаите и друга документација која овластените учесници и другите субјекти се должни да ги доставуваат до Комисијата во согласност со Законот за хартии од вредност или на барање на Комисијата, контрола на книгите, на актите и на целокупната друга деловна документација, која се води согласно Законот за хартии од вредност и врз основа на други прописи.
- (3) Согласно Законот за хартии од вредност, покрај извештаите и податоците од ставовите 1 и 2 на овој член, овластените лица за контрола можат од овластените учесници предмет на контролата, да побараат и дополнителни извештаи, податоци и изјави од вработените.
- (4) Секое лице вработено во Комисијата може да иницира посредна контрола за што го известува координаторот на Секторот за супервизија на пазарот на капитал.
- (5) Посредна контрола ја вршат овластени лица дефинирани во член 3 од овој Правилник, во просториите на Комисијата согласно Решение за овластување дефинирано во член 10 од овој Правилник.
- (6) Посредната контрола по правило е делумна.

IV.2. Непосредна контрола**Член 7**

(1) Непосредната контрола претставува контрола на работењето на овластените учесници на пазарот на капитал заради утврдување на законитоста во нивното работење.

(2) Непосредната контрола се врши во просториите на овластениот учесник на пазарот на хартии од вредност, од страна на овластени лица дефинирани во член 3 на овој Правилник.

(3) Непосредната контрола ја вршат најмалку две овластени лица.

(4) Предметот на контрола и времетраењето на контролата зависат од големината, обемот на активност на овластениот учесник, како и целта на контролата и истите се утврдуваат во Решението за овластување дефинирано во член 10 од овој Правилник.

(5) Непосредната контрола може да биде редовна, вонредна, делумна и целосна.

IV.3. Редовна и вонредна контрола**Член 8**

(1) Редовната контрола се извршува согласно динамиката определена со Годишниот план на Комисијата дефиниран во член 9 од овој Правилник.

(2) Вонредна контрола се извршува по потреба, односно по оценка на Комисијата или од неа овластено лице.

(3) Обемот, начинот, овластените лица и предметот на редовната и/или вонредната контрола ги определува Претседателот на Комисијата со Решение за овластување за контрола, непосредно пред спроведувањето на контролата.

V. Годишен план за вршење на контрола**Член 9**

(1) Годишниот план за вршење на контрола на предлог на Координаторот на Секторот за супервизија го одобрува Претседателот на Комисијата.

(2) Планот од ставот 1 на овој член се утврдува најдоцна до крајот на месец јануари во годината на која се однесува планот.

(3) Годишниот план за контроли може да се менува во зависност од моменталната состојба на работа на овластените учесници и истиот претставува службена тајна на Комисијата.

(4) Годишниот план за контроли се составува врз основа на утврдени критериуми на ризик од страна на секторот за супервизија и врз основа на континуираната посредна контрола и следење на овластените учесници на пазарот на капитал.

VI. Решение за овластување за вршење на контрола**Член 10**

(1) Овластените лица контролата ја вршат врз основа на Решение за овластување за вршење контрола.

(2) Решението од став 1 на овој член го донесува Претседателот на Комисијата.

(3) Решението за овластување за вршење на контрола треба да ги содржи следниве елементи:

- Назив и седиште на овластениот учесник;
- Овластени лица за вршење на контрола;
- Вид на контрола;
- Предмет на контрола;
- Дата на почеток на контролата.

VII. Начин и постапка на вршење на контрола**Член 11**

(1) Пред отпочнување на контролата Комисијата може да достави известување до овластениот учесник на пазарот на хартии од вредност.

(2) Известувањето од ставот 1 на овој член задолжително се доставува пред отпочнувањето на редовна контрола во рок не пократок од 5 дена од отпочнување на контролата.

(3) Известувањето содржи податоци за предметот на контрола, овластените лица за контролата и датумот на отпочнување на контролата.

(4) Овластениот учесник на пазарот на хартии од вредност со писмено барање може да побара Комисијата да го одложи почетокот на редовната целосна контрола. Во барањето задолжително се наведуваат причините заради кои се бара одложување на контролата.

(5) Претседателот на Комисијата одлучува по поднесеното барање од став 4 на овој член и го известува овластениот учесник.

Член 12

(1) Овластените учесници-предмет на контрола се должни на овластените лица од Комисијата да им ги обезбедат сите потребни услови, документи и податоци потребни за вршење на контролата, вклучувајќи ги и податоците кои се чуваат електронски, со објаснувања за прашањата кои се од значење при утврдувањето на законитоста во нивното работење.

(2) Овластените службени лица контролата ја вршат во време и на начин што нема да претставува нарушување на нормалното работење на овластениот учесник.

(3) При вршењето на контролата, овластените лица од Комисијата за хартии од вредност не смеат да разменуваат, коментираат настани, проблеми, предмети итн поврзани со другите овластени учесници, притоа наведувајќи конкретни податоци.

(4) Овластените лица за спроведување на контролата се должни при контролата да постапуваат согласно одредбите на Законот за хартии од вредност и подзаконските акти донесени врз основа на закон.

Член 13

(1) Доколку во текот на вршењето на контролата, овластените лица за вршење на контролата наидат на прашање, проблем, некооперативност од страна на лицата вработени или ангажирани од овластениот учесник, неодавање документација или слични проблеми, може во зависност од ситуацијата, да побараат од одговорното лице на овластениот учесник да обезбеди услови за продолжување на контролата и објаснување за настаната ситуација и по сопствена оценка може да одлучат да ја прекинат контролата.

(2) По прекиноот на контролата овластените лица изготвуваат Заклучок со кој во рок не подолг од три работни дена го задолжуваат овластениот учесник да обезбеди услови за непречено одвивање на контролата.

(3) Формата и содржината на заклучокот се пропишани во Прилог 1, кој е составен дел на овој Правилник.

(4) Доколку овластениот учесник во рокот определен од страна на овластените лица за вршење на контрола, не постапи по Заклучокот од став 2 на овој член, Комисијата привремено или трајно ќе му ја одземе доволата за работа на овластениот учесник.

VIII. Проширување на контрола

Член 14

(1) Доколку во текот на контролата се утврди дека постои потреба од проширување на предметот на контрола овластените лица за вршење на контролата ќе побараат од Претседателот на Комисијата да изврши измена и дополнување на нивното овластување за вршење на контрола.

(2) Претседателот на Комисијата во случајот од став 1 на овој член со Решение го проширува овластувањето за вршење на контрола.

IX. Врзана контрола

Член 15

Доколку во текот на контролата се утврди дека контролата треба да се прошири во однос на субјектите на контрола, овластените лица за вршење на контролата ќе побараат од Претседателот на Комисијата да донесе Решение за овластување за вршење на контрола кај тие субјекти, согласно член 10 од овој Правилник.

X. Записник од извршена контрола

Член 16

По завршување на контролата, овластените лица за спроведување на контролата се должни најдоцна во рок од 8 работни дена од денот на завршување на контролата да изготват записник, во кој се содржани наодите и констатациите за фактичката состојба утврдени со контролата.

Член 17

(1) Записникот од извршената контрола задолжително ги содржи следните елементи:

- Назив на органот кој ја врши контролата;
- Податоци за субјектот предмет на контролата (назив и седиште, ЕДБ и ЕМБС);
- Број и датум на записникот;
- Основ од материјален закон врз основа на кој се врши контролата;
- Место и време на вршење на контролата;
- Предмет на контролата;
- Овластени лица за вршење на контролата;
- Одговорно лице за вршење на контролата кај овластениот учесник;
- Податоци за други лица кои се присутни при контролата;
- Наод за утврдената фактичка состојба при контролата;
- Одредби од материјалниот закон како и од подзаконските акти кои се повредени (доколку има констатирани неправилности);
- Правна поука;
- Потпис на овластените лица за вршење на контролата.

(2) Записникот од извршената посредна контрола не ги содржи елементите од став 1 алинеите 8 и 9 на овој член.

(3) Записникот од контрола го изготвуваат и потпишуваат овластените лица кои ја извршиле контролата.

(4) При изготвување на Записникот овластените лица за секој утврден наод и констатација коишто се внесени во записникот од извршената контрола мора да ги поткрепат со соодветен доказ (копија од документите). Во случај кога соодветен доказ не е прибавен, истото мора да биде посебно наведено во записникот.

(5) Записникот се изготвува во два истоветни примероци, од кои едниот со уредна достава се доставува до овластениот учесник чие работење било предмет на контролата, а другиот е за досието на овластениот учесник кое се води во Комисијата.

(6) По наводите во записникот овластениот учесник има право на приговор до Комисијата во рок од 8 дена од денот на приемот на истиот.

Член 18

(1) Доколку во Записникот нема констатирано неправилности, по конечност на истиот овластените лица за контролата во рок од 5 дена изготвуваат извештај од контролата.

(2) Извештајот од став 1 на овој член по правило се разгледува на првата наредна седница на Комисијата.

Член 19

(1) Во случај кога со Записникот има констатирано неправилности во работењето на овластениот учесник, овластените лица за вршење на контролата во рок од 10 дена по истекот на рокот за доставување на приговор, подготвуваат извештај во врска со извршената контрола.

(2) Во случај кога овластениот учесник предмет на контролата во определениот рок изјавил приговор на записникот од извршената контрола, записникот се смета за конечен со одлучување по приговорот од страна на Комисијата.

(3) Одлучувањето по приговорот се врши на седница на Комисијата по претходно доставен предлог-одговор на приговорот одобрен од Координаторот на сектор за супервизија и Раководителот на стручната служба.

(4) Одлучувањето по приговор се врши во рок не подолг од 15 работни дена по добивање на приговорот од страна на овластениот учесник, предмет на контрола.

(5) Овластениот учесник-предмет на контролата на негово барање може да биде сослушан на седницата на Комисијата на која ќе се одлучува по изјавениот приговор.

(6) По одлучувањето по приговорот на овластениот учесник му се испраќа одговор на приговорот со кој се известува дали приговорот е прифатен (целосно или делумно) или истиот е одбиен како неоснован.

(7) Доколку на седница на Комисијата целосно се прифати приговорот, постапката по спроведената контрола завршува со испраќањето на одговорот на приговорот до овластениот учесник.

(8) Доколку на седницата се одлучи да не се прифатат или само делумно да се прифатат наводите од приговорот, овластените лица за контролата изготвуваат Извештај кој се разгледува на прва наредна седница.

(9) По исклучок Комисијата може да одлучува по изјавен приговор на записник и по Извештај од извршена контрола со предлог мерки.

Член 20

(1) Извештајот од членовите 18 и 19 на овој Правилник, покрај овластените лица за вршење на контрола, го потпишуваат и Координаторот на Секторот за супервизија на пазарот на капитал и Раководителот на Стручната служба на Комисијата.

(2) Извештајот од став 1 на овој член, ги содржи следните елементи:

- Назив на органот кој ја извршил контролата;
- Назив и седиште на овластениот учесник над кого се врши контролата
- Број и датум на извештајот;
- Место и време на вршење на контролата доколку контролата е непосредна односно датум на почеток на контролата доколку контролата е посредна;
- Вид на контрола
- Предмет на контролата
- Овластените лица за вршење на контролата;
- Одговорното лице од овластениот учесник
- Податоци за други лица кои се присутни на надзорот доколку контролата е непосредна
- Преземени активности од страна на лицата овластени за вршење на контрола
- Констатирани неправилности
- Одредби од законот кои се повредени
- Наводи од приговорот од контролираниот субјект доколку има
- Мислење на Стручната служба

- Предлози на Стручната служба
- Потпис на овластените лица за вршење на контролата
- Потпис од Координаторот на Секторот за супервизија на пазарот на капитал
- Потпис на Раководителот на Стручната служба на Комисијата.

XI. Регистар на контроли

Член 21

(1) Комисијата за хартии од вредност на РМ води регистар на извршените контроли во електронска форма.

(2) Формата и содржината на регистарот од став 1 од овој член се пропишани со посебен образец-Прилог 2 на овој Правилник

XII. Трошоци на контролата

Член 22

(1) При вршење на контролата, овластените лица за вршење на контролата од Комисијата, потребно е да внимаваат со контролата да не предизвикаат непотребни трошоци, но истовремено да не се доведува во прашање квалитетот на контролата.

(2) Трошоците поврзани со заверки и копии на документи паѓаат на товар на контролираниот овластен учесник на пазарот на хартии од вредност.

(3) Во случај кога во текот на вршењето на непосредната контрола ќе бидат утврдени неправилности или забелешки во работењето на овластениот учесник на пазарот на хартии од вредност, трошоците направени од страна на Комисијата за извршување на контролата, паѓаат на товар на овластениот учесник.

(4) Комисијата за хартии од вредност донесува решение со кое го задолжува овластениот учесник на пазарот на хартии од вредност во чие работење биле утврдени неправилности и забелешки, да плати надомест определен со Тарифникот за содржината и висината на одделни надоместоци што ги наплатува Комисијата.

XIII. Преодни и завршни одредби

Член 23

(1) Овој правилник влегува во сила осмиот ден ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

(2) Со влегување во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за начинот и постапката за вршење контрола на овластените учесници на пазарот на хартии од вредност („Сл. весник на РМ“ бр. 6/2007).

(3) Започнатите постапки на контрола по Правилникот за начинот и постапката за вршење контрола на овластените учесници на пазарот на хартии од вредност („Сл. весник на РМ“ бр. 6/2007) ќе продолжат согласно овој Правилник.

Бр. 03-1938/1
30 ноември 2013 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
м-р **Елизабета Чингаровска**, с.р.

